

Svar på Tanja Vahvelainens och 38 andra ledamöters motion om att införa turvis boende hos vardera föräldern som grund för elevantagning och skolskjuts

VD/11148/00.02.00.03/2017

EL-H/IK/ETN/OK/NJ/AV/AP

Tanja Vahvelainen och 38 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Turvis boende hos vardera föräldern som grund för elevantagning och skolskjuts

Vanda vill profilera sig som en barnvänlig och familjevänlig kommun och vill satsa på förebyggande barnskydds- och familjearbete. Staden stöder barnfamiljers välbefinnande på många olika sätt, i synnerhet kärnfamiljer och ensamstående familjer. Cirka 30 000–40 000 barn i Finland upplever årligen föräldrarnas skilsmässa. Detta gäller också Vanda i omfattande grad. Föräldrarna kommer överens om eller domstolen fastställer nästan alltid gemensam omvårdnad av barnen. Detta betyder i regel att barnet har två separata hem.

Turvis boende, dvs. det att föräldrarna delar på det faktiska vårdansvaret, håller i praktiken på att bli en allt mer gängse norm enligt svensk modell. Goda erfarenheter, omfattande forskningsdata, Europarådets rekommendation (2079/2015) samt barnomsorgslagen som revideras leder tillsammans till detta. Enligt THL:s skolhälsoenkät (2013) bor var fjärde grundskoleelev och yrkesskoleelev samt var femte gymnasieelev i huvudstadsregionen i två hem.

Utvecklingen går snabbt framåt.

Turvis boende är en lösning som är vardag för allt fler barn och barnfamiljer i Vanda. Stadens stöd och tjänster som riktar sig till barn och familjer beaktar ändå inte denna betydande förändring. Likabehandling, för att inte tala om åtgärder som i stor utsträckning främjar barnets och familjernas välbefinnande fattas i dessa situationer.

På ovan nämnda grunder och med hänvisning till motiveringarna i bilagan, föreslår vi fullmäktigeledamöter som undertecknat motionen, att Vanda stöder uppväxten och utvecklingen hos barn i förskole- och grundskoleåldern i skilsmäsofamiljer samt berättigar båda föräldrarna till uppfostran och omsorg, i fall där familjen i avtalet om gemensam omvårdnad kommit överens om att barnet bor varannan vecka hos någondera föräldern enligt följande:

- a. Boende i två hem godkänns som officiell grund för elevantagning i Vanda, och
- b. Skolskjutsar ordnas avgiftsfritt från de båda hem som anges i avtalet om omvårdnad, då när barnets rätt till skolskjuts uppfylls på grund av skolresans längd eller av någon annan särskild orsak.”

Stadsfullmäktige 11.12.2017 § 18

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bildningsväsendets verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Barnvårdnadslagen (lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt) fastställer barnets boende. Lagen utgår från att barnet alltid bor hos den ena föräldern oavsett omfattningen av umgänges- och mötesarrangemang.

Till barnvårdnadslagen föreslås sådana bestämmelser som möjliggör ett i lagen avsett barns boendearrangemang där barnet turvist bor hos båda föräldrarna. Uppgifter om turvis boende skulle antecknas i befolkningsdatasystemet som uppgifter gällande vårdnadens innehåll. På detta sätt synliggörs ett sådant arrangemang där barnet de facto bor turvis hos båda föräldrarna lika mycket eller nästan lika mycket.

Personens officiella bostad fastställs enligt lagen om hemkommun och beslutet fattas av magistraten. Den grundläggande tanken bakom lagen om hemkommun är att uppgiften om var personen i själva verket bor registreras i befolkningsdatasystemet. Personen kan endast ha en officiell bostad, även om hon/han har tillgång till flera bostäder. Denna reglering skulle också gälla turvis boende och därmed skulle ett barn som bor turvis hos vardera föräldern kunna ha endast en officiell bostad.

Förmåner och tjänster skulle fortsättningsvis fastställas enligt barnets officiella bostad, och därmed skulle föreslagna bestämmelser om turvis boende inte direkt påverka fastställandet av de tjänster och förmåner som barnet och familjen får, till exempel bostadsbidrag och skolskjutsar.

Bakom barnvårdnadslagens reform ligger en inskrivning i regeringsprogrammet om att lagstiftningen angående vårdnad om barn och umgängesrätt reformeras. Reformarbetet pågår och målet är att ge regeringens proposition till riksdagen under sommaren 2018.

Turvis boende och elevantagningsgrunder

I enlighet med lagen om grundläggande utbildning är en kommun skyldig att för barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område ordna grundläggande utbildning samt förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Undervisningen i kommunen ska ordnas så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt trafikförbindelserna är så trygga och korta för eleverna som möjligt. När förskoleundervisning ordnas ska det dessutom beaktas att de barn som deltar i undervisningen har möjlighet att utnyttja småbarnspedagogiska tjänster. Läropliktiga och andra som får sådan undervisning som avses i lagen ska av kommunen anvisas en närskola eller en annan lämplig plats, vid vilka utbildningen sker på elevens eget språk, om kommunen är skyldig att ordna undervisning på nämnda språk.

Enligt Vanda stads förvaltningsstadga beslutar undervisningsnämnden om grunderna för antagning av elever till den grundläggande utbildningen. Vid fastställandet av elevens hem i elevantagningen i Vanda utgår man från den adress som antecknats som elevens hemadress i befolkningsdatasystemet. Om barnet bor turvis hos vardera vårdnadshavaren kan vårdnadshavarna komma överens om vems adress som ska antecknas som barnets hemadress. På så vis har vårdnadshavarna möjlighet att välja enligt vilken adress barnets förskoleplats och närskola ska fastställas. Om vårdnadshavarna inte vill att barnet börjar i sin närskola kan de söka till önskad skola genom en så kallad ansökan till sekundär skola.

Beaktandet av turvis boende i elevantagningsgrunderna skulle förutsätta en ändring av grunderna som undervisningsnämndens har godkänt. Ordlandet av undervisning och tillhörande elevantagningsgrunder

utgår huvudsakligen från att elevantalen ska kunna beräknas på förhand och styras på ett ändamålsenligt sätt med tanke på ordnande av undervisning och användning av lokaler. Om de familjer där barnet bor turvis hos vardera föräldern i enskilda fall skulle ha möjlighet att välja undervisningsplats kunde systemets förutsägbarhet försvagas och lokalernas optimala användning försvåras. Dessutom kunde det vara problematiskt att bevilja rätt att välja, med tanke på att alla elever ska behandlas på lika villkor.

Turvis boende och grunder för skolskjuts

Enligt lagen om grundläggande utbildning har en elev i grundläggande utbildning som har längre än fem kilometer till skolan rätt till fri transport. En elev i förskoleundervisning som har längre än fem kilometer från hemmet till förskoleundervisningen eller från daghemmet till förskoleundervisningen har rätt till fri transport hemifrån direkt till förskoleundervisningen eller från daghemmet till förskoleundervisningen och från förskoleundervisningen hem eller till daghemmet. En elev i grundläggande utbildning eller förskoleundervisning har rätt till fri transport också när den väg som avses ovan med beaktande av hans eller hennes ålder eller andra omständigheter är alltför svår, ansträngande eller farlig. Ett alternativ till fri transport är ett tillräckligt understöd för transport eller ledsagande.

Enligt Vanda stads förvaltningsstadga beslutar undervisningsnämnden om grunderna för skolskjutsar och skolreseunderstöd för grund- och förskoleelever. I skolskjutsgrunderna som undervisningsnämnden godkänt avses med skolresa den kortaste allmänna vägen för fotgängare och vägens längd mäts från ingången till elevens hem till skolfastighetens ingång. När avståndet mellan hemmet och skolan mäts fastställs elevens hemadress i enlighet med den adress i Vanda som betecknats som hemadress i befolkningsdatasystemet.

Kostnaderna för skolskjuts i Vanda var cirka två miljoner euro år 2017. Lite över 200 000 € användes till grundskoleelevernas resebiljetter. Kostnaderna för taxiskjuts uppgick till totalt cirka 1,8 milj. €.

Beaktandet av turvis boende i grunderna för skolskjuts skulle förutsätta en ändring av grunderna som undervisningsnämndens har godkänt. Beaktandet av turvis boende skulle öka kostnaderna vid beviljandet av resebiljetter för elever med en andra hemadress som är över 5 km från närskolan. Dessutom skulle det också gälla till exempel beviljande av taxiskjuts för dem, vars resor med offentliga kollektivtrafikmedel överskrider den maximala tid som anges i lagen om grundläggande utbildning. Utöver transportkostnaderna skulle ändringen förutsätta fler anställda vid bildningsväsendet för att behandla ansökningar, bereda beslut och ordna skjutsar.

Bildningsväsendet samlar inte in information om elevernas boendearrangemang eller vårdnadsavtal. Det är därför svårt att göra en precis bedömning av kostnadseffekterna för skolskjuts gällande de elever som bor turvis hos vardera föräldern, eftersom det inte finns information om hur vanligt det är med turvis boende bland Vandaelevernas familjer.

Stadsstyrelsen 26.3.2018 § 27

Förslag av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendets verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar

- a) ge Tanja Vahvelainen och 38 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med det förslag bildningsväsendets verksamhetsområde sammanställt, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 9.4.2018 § 13

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Vidare antecknades att de grönas fullmäktigegrupp lämnade in följande uttalande till protokollet som understöddes av kristdemokraternas fullmäktigegrupp, centerns fullmäktigegrupp, samlingspartiets fullmäktigegrupp, vänsterförbundets fullmäktigegrupp, socialdemokratiska fullmäktigegruppen, sannfinländarnas fullmäktigegrupp och de blåa i Vandas fullmäktigegrupp:

"Vanda borde utreda möjligheten att erbjuda barnet taxiskjuts också från distansföräldern när barnet bor varannan vecka hos denne, om taxiskjuts har beviljats av hälsoskäl med utlåtande av läkare eller psykolog och om också den andra föräldern bor i Vanda.

Barn med särskilda behov är särskilt utsatta och deras rätt till båda föräldrarna borde stärkas. För ett barn med särskilda behov kan all fysisk aktivitet och rörelse vara mycket svårt och därför har de beviljats taxiskjuts. Det nuvarande systemet begränsar möjligheten för ett barn med särskilda behov att ta sig till skolan från den ena förälderns hem, även om skolvägen är kort".

Vidare antecknades att kristdemokraternas fullmäktigegrupp lämnade in följande uttalande till protokollet, som understöddes av centerns fullmäktigegrupp, sannfinländarnas fullmäktigegrupp och ledamoten Jussi Särkelä:

"En utredning om hur vanligt det är med turvis boende i Vanda ska göras och utifrån den ges förslag på utvärdering av kostnadseffekterna vid ordnandet av skolskjutsar".

Bilaga:

- Den undertecknade fullmäktigemotionen

Anvisningar för sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Eila Tanninen, ekonomi- och förvaltningsdirektör, tfn 040 589 2731, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)
Ilkka Kalo, direktör för den grundläggande utbildningen, tfn 040 707 1115, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)